

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XII., ST. 68 — CENA 10 DIN

KRANJ, 31. AVGUSTA 1959

Pred volitvami v vodstva Ljudske mladine

Mladinske organizacije stoje pred novo nalogo. Izvesti morajo volitve v nova vodstva Ljudske mladine. Z izvolitvijo novih vodstev v mladinsko organizacijo lahko napravimo velik korak naprej, če postavimo v vodstvo mladinske organizacije take mladince, ki imajo smisel za organizacijo in se ne branijo dela.

Letošnji volivni sestanki in konference, naj bodo kritičen pretes življenja mladinskih organizacij, ki so prav v zadnjem razdobju dosegle velike uspehe. Poudarek bo treba dati tudi proslavljanju 40. obletnice KPJ in SKOJ, tako da bo mlajši generaciji prikazana zgodovina naših prejšnjih generacij. Na letnih konferencah bodo razpravljali tudi o delovnem programu organizacij. V vodstvo mladinske organizacije bo treba vključiti čim več delavske in kmečke mladine. Pred konferenca mladi ljudske mladine v tovarnah nameravajo izvesti še konference Kluba mladih proizvajalcev. O delu Kluba mladih proizvajalcev bodo poročali na volivni konferenci Ljudske mladine.

M. Z.

Priprave na zbere volivcev

V kranjski občini se pripravljajo na zbere volivcev. Po vaseh bodo volivci pretresali delo svojih krajevnih organov, v mestih pa bodo na dnevnem redu stanovanjske skupnosti. Na zborih volivcev bodo volili uprave novih stanovanjskih skupnosti in skušali tem novim organom odrediti naloge v prihodnjem delu.

-l. c.

POLLETNI OBRAČUN

V nekaterih delovnih kolektivih kranjske občine so polletni obračun temeljito pretresali na sestankih raznih organizacij, ki delujejo v kolektivu. Ponekod pa so z obračunom seznanjeni le nekateri nameščenci iz uprave in ožji krog vodilnega osebja. Tega je delno kriv čas dopustov, kar pa še vedno

ne sme biti razlog za omalovaževanje polletnih obračunov.

Zato je občinski komite ZKS Kranj sklenil sklicati posvet vseh sekretarjev osnovnih organizacij, da bi se o tem podrobneje pomenili. Težnja je, naj bi vsaka organizacija ZK in zatem tudi v sindikalnih organizacijah pretresali polletne obračune. Pri tem ne gre za suboparno obravnavanje številke o doseženih uspehih, marveč je treba poiskati prav tiste številke iz poročila, ki dokazujejo negativne plati poslovanja, ki jih je treba odstraniti. Skratka, polletni obračuni v podjetjih naj bi ne bili računsko operacija, marveč dokument in napolnilo k nadaljnjemu delu in še večjim uspehom v drugem polletju.

-l. c.

Zadnje vesti

ZBOROVANJE IZVIDNIKOV

V okviru proslav 40-letnice ustanovitve KPJ in SKOJ je bilo danes v Zagrebu veliko zborovanje izvidnikov, ki se ga je udeležilo preko 30.000 mladincev, članov te organizacije iz vseh krajev Jugoslavije. Predsednik Tito, ki je bil pokrovitelj te prireditve, je poslal zbranim mladincem pozdravno pismo.

KULTURNI STIKI Z MEHIKO

V Mexiko City je bila ustanovna skupščina jugoslovansko-mehiške organizacije za kulturno sodelovanje med obema deželama. Pobudo za to so dali mehiški kulturni delavci. Izvolili so 11-članski upravni odbor.

ODHOD IZSELJENCEV

Skozi Kranj in Jesenice sta danes dopoldne potovali dve večji skupini naših izseljencev, ki so se po daljšem obisku v stari domovini vračali v Francijo. Zadnja večja skupina naših izseljencev pa bo odpotovala v Francijo v torek, 1. septembra.

PARMA DRŽAVNI MLADINSKI PRVAK

Bled, 30. avgusta. — V finalni tekmi za naslov državnega šahovskega prvaka za mladince je danes na Bledu Parma premagal Nemeta z 1:0. S tem je Parma ponovno osvojila naslov državnega mladinskega prvaka v šahu.

Pred plenumom OK LMS Kranj

Posluževati se bo treba novih oblik

ideološko politične vzgoje mladine

Okrajni komite LMS Kranj pripravlja za konec letošnjega leta plenum, na katerem naj bi obravnavali ideološko vzgojo mladine v šoli in na vasi. Plenum bo pred volitvami novih vodstev v osnovne organizacije, tako da bo moč prenesti zaključke plenuma na vse organizacije LMS in da jih bodo le-te upoštevale v svojem delovnem programu.

V šoli in na vasi so doslej posvečali premalo skrbni ideološko-politični vzgoji. Ko so začeli na osemletkah ustanavljati osnovne organizacije mladine, zato da bi preko mladinske organizacije povežali vse oblike izvenšolskega dela, le-te niso povsem opravile svojega obstoja. Po šolah so bili nekateri predavatelji celo mnenja, da je ustanovitev osnovnih mladinskih organizacij po osemletkah onemogočala šolsko delo.

Na nekaterih šolah se poslužujejo še danes zastarelih oblik dela (krožkov), ki so sicer pohvalne, toda za današnji tempo življenja in razvoj tehnik precej toge.

Vsekakor se bodo morale šole posluževati sodobnejših oblik politično ideološke vzgoje, predvsem z različnimi debatnimi klubi. Tudi od skupnih razgovorov med delavsko in kmečko mladino si marsikaj obetajo. Studentje in dijaki naj bi se spoznali s praktičnim delom v kmetijstvu in industriji.

Na drugi strani je opaziti, da je na naših šolah premalo razgovorov in predavanj o naši preteklosti in zgodovini, posebno letos, ko proslavljamo 40-letnico KPJ in SKOJ. Predavatelji bi morali dijaške seznanjati z zgodovino naše Partije, na nešolski način, v obliki razgo-

vorov in izletov v zgodovinske kraje. Pri vsem tem morajo pedagogi na šolah razumeti in upoštevati resnico, da živi današnja mladina v drugačnih pogojih kot pred leti. Zato je naloga osnovnih organizacij ZK na vaseh in profesorjskih zborov na šolah, da ne sodelujejo z mladino samo pri operativnem delu, marveč jim pomagajo vsebinsko.

V pripravah za bližnji plenum okrajnega komiteja LMS Kranj sta pretekli teden obiskala jeseniško občino predsednik OK LMS Kranj Zdravko Krivina in predsednik šolske komisije pri Okrajnem komiteju Andrej Strniša. Z jeseniškimi mladinci sta se pogovorila o ideološkem delu z mladino. Obiskati nameravata še ostale občine na Gorenjskem.

M. Z.

S seje ObLO Škofja Loka

Prepočasen napredek kmetijstva

v škofjeloški občini

Kmetijska proizvodnja v škofjeloški občini v letošnjem letu kaže napredek. Vendar kakšnih točnejših podatkov, razen za žitarice, sedaj še ni mogoče nuditi. Tako so ugotavljali na nedavnih seji ObLO. Predvideni plan proizvodnje domače pšenice — 16 stotov in 15 stotov ovsna na hektar je izpolnjen. Tudi ječmen je dal nekoliko boljše pridelke, medtem ko pridelki visokorodne pšenice ni izpolnil pričakovanja, čeprav je hektarski donos še vedno za 6 stotov večji kot pri domači pšenici. Vzroki, da visokorodna pšenica ni dala pričakovane pridelke, so predvsem v tem, ker se kmetijski proizvajalci niso držali navodil strokovne službe. Precej posevkov pa je poškodovala tudi spomladanska zmrzal. Mimo tega je bila tudi v ostalem letinu neugodna za rast žit intenzivni sort. Zaradi neugodnih vremenskih razmer bo tudi pridelki krompirja in sadja znatno nižji.

V referatu predsednika ObLO in v razpravi, v kateri je sodelovala tudi zastopnica OZZ Kranj tovarišica ing. Nadja Engelman, je bilo poudarjeno, da je rajonizacija za povečanje kmetijske proizvodnje

osnovnega pomena. Upoštevajoč klimatske razmere se je potrebno zlasti orientirati na proizvodnjo mesa, mleka in krompirja. V Poljanski dolini, ki sodi v pitovni rajon, so uspehi prepočasni. Tu je potrebno izboljšati pridelki krmnih rastlin in postopno zamenjati goveda s simentalsko pasmo. Sedanja pincgavska pasma ni primerna za pitanje, niti ni zanjo povpraševanja na tržišču.

Na seji je bilo največ govora o planu kooperacijske kmetijske proizvodnje, ki so ga tudi sprejeli.

Po tem planu se mimo drugega predvideva, da bodo privatni kmetovalci v sodelovanju z zadrugami v letu 1960 posejali 83 hektarov površin z intenzivnimi sortami pšenice ter 66 hektarov s polintenzivnimi sortami. V kooperaciji bo tudi 350 hektarov krompirišč. Plan mesa v kooperaciji znaša 232 ton bekonov in 680 ton govejega in telečjega mesa. Na seji so poudarili, da je plan kooperacije postavljen na realnih osnovah in uresničljiv, zlasti še, če bodo zadruga podvzele potrebne ukrepe.

M. C.

Pomoč SZDL pri jesenski setvi

Toda politične organizacije lahko pri tem še veliko pripomorejo. — Zdaj je pred nami jesenska setev. To delo je zelo pomembno. V prvi vrsti gre za nadaljnji korak pri nenehnem izboljševanju preskrbe v delavskih središčih. To pomeni hkrati tudi skrb za standard delovnih ljudi. Sedanja setev bo dala hkrati tudi osnovo za pravilno planiranje kmetijstva v prihodnjem letu. Zato gadelj pripravljajo nekateri občinske organizacije SZDL te dni razna posvetovanja o tem, kako bi v sodelovanju s kmetijskimi zadrugami oziroma zadrugami sveti dali čimvečji poudarek tej akciji in v določenih primerih tudi pomagali.

-l. c.

-an

BRZICE NAŠIH GORSKIH REK NUDIJO ŠPORTNIM RIBIČEM DOVOLJ PRILožNOSTI ZA RIBOLOV, SPRETNĚJŠIM RIBIČEM PA TUDI BOGAT LOVSKI PLEN

Z Gorenjske preko 5000 mladincev na proslavi v Završnici

V okviru 40. obletnice KPJ in SKOJ bo na kraju, kjer se je leta 1922, ob ilegalnem prehodu preko meje, smrtino ponesečil prvi sekretar CK SKOJ Dragoljub Milovanović, ena osrednjih proslav v Sloveniji, in sicer Zlet mladih pla-

nincev Jugoslavije in zbor slovenske mladine.

Proslava bo 26. in 27. septembra v Završnici nad Zirovnico. Zleta se bodo udeležili mladi planinci iz Jugoslavije, ki bodo takrat taborili v Završnici. Osrednja manifestacija bo 27. septembra.

Mladina iz vse Slovenije se pripravljajo na to proslavo, še večje pa je zanimanje na Gorenjskem. Predvidevajo, da se bo te mladinske manifestacije udeležilo preko 4000 mladincev in mladink s Gorenjske. Tudi iz Kranja bo odšlo na proslavo okoli 2000 mladink in mladincev.

Tudi v ostalih občinah Gorenjske se pripravljajo na ta dogodek. Iz jeseniške občine bo odšlo na proslavo preko 1500 mladink in mladincev. Iz ostalih občin se bo udeležilo proslave, in sicer iz Trbiča 300, Škofje Loke 300, Radovljice 500, Bleda 300, Bohinja 100, Zelenikov in Zirov 100 mladincev in mladink itd. Na osrednji proslavi, 27. septembra, bo govoril predsednik CK LMJ Mika Tripalo.

-lč

Od Trate do Gorenje vasi vodovod, ki bo končan še to jesen

Poročali smo že, da so se tudi na Godešiču, v Ratečah in v Gorenji vasi pri Škofji Loki odločili za gradnjo vodovoda. Zavedajoč se pomembnosti te gradnje, se gradbeni odbor, mladinska organizacija in domačini složno in z vsemi močmi zagrabili za delo. Vsi namreč želijo, da bi do njihovih hiš čimprej pritekla dobra pitna voda. Vzduž 10 kilometrov dolge trase so skopali 70 centimetrov globok jarek, pa tudi stranske omežje ima pripravljene potrebne jarke. Dela na glavnem vodovodu, ki vodi od Trate do Gorenje vasi, bodo končana še letošnjo jesen.

V Gorjah so praznovali

Prebivalci bivše občine Gorje pri Bledu so v petek, 28. avgusta pričeli praznovati svoj peti krajevni praznik. Vsako leto se spominjajo dogodka iz zadnje vojne, ko so 28. avgusta 1944 leta Nemci požgali v vasi Radovna 10 domačinov — otrok, žena in starčkov.

Uvod v praznovanje so bile slavnostne seje vseh treh krajevnih odborov, ki so jim prisostvovali predstavniki političnih in društvenih organizacij tega kraja. Ob tej priložnosti so odprli tudi razstavo osvojenih športnih trofejev, ki jo je pripravilo TVD »Partizan« Gorje v tamkajšnji osnovni šoli. Zvečer so izvedli žalno komemoracijo pri spominku padlih bor-

cev in talcev v Gorjah. Spomin so počastili s polaganjem vencev in s kratkim kulturnim programom, v katerem je sodelovala tudi gasilska godba.

Naslednji dan so izročili namenu novo otroško igrišče, ki ga je zgradilo TVD »Partizan« Gorje s sodelovanjem tamkajšnje šole. V okviru praznovanja so bile tudi gasilske vaje, koncert, športna tekmovalna in drugo. Za zaključek praznovanja je bilo v nedeljo dopoldan strelsko tekmovalje v Poljščici pri Gorjah, ki ga je privkral po ustanovitvi izvedla tamkajšnja strelska družina. Ob tej priložnosti je tudi TVD »Partizan« priredilo telovadno akademijo.

-an

Predvidevanja krajevnih činiteljev, da bo Čmava — umetno jezero v Preddvoru — prinesla turizmu v kraju nove počitnice, so se uresničila. Letošnja turistična sezona je bila v resnici bogatejša od prejšnjih. Dotok turistov in letoviščarjev pa bi bil še večji, če bi bila kapaciteta prenočišč kos velikemu povpraševanju letoviščarjev. Vsekakor pa se je Turistično društvo v Preddvoru znašlo pred težavno nalogo. Do naslednje turistične sezone bo morala kapaciteto ležišč najmanj podvojiti, pa tudi gostinska plat v zvezi s prehrano letoviščarjev bo morala doživeti odločno okrepitev

DOVOLJ DOBRE VODE

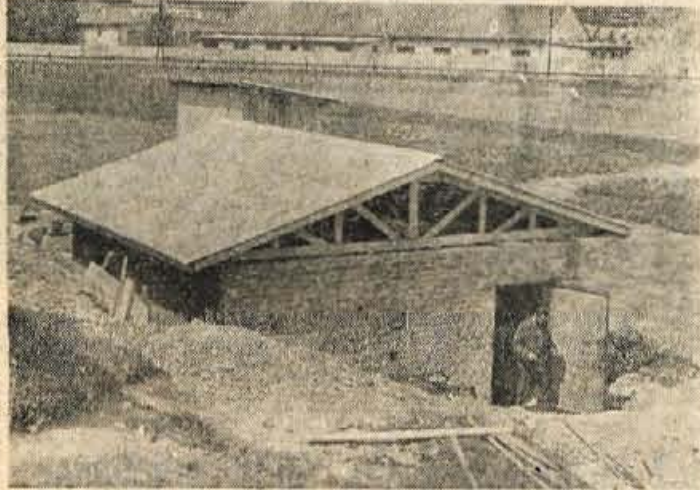
Jeseni bo končan vodovod Bašelj-Kranj — Okolica preskrbljena z vodo

Ker smo v zadnji številki našega lista zapisali, kako potekajo dela pri gradnji vodovoda Bašelj—Kranj, vas bo prav gotovo zanimalo, kakšno je stanje vodovodnega omrežja v kranjski občini. — Vodovod Bašelj—Kranj bo predvidoma končan že letos jeseni, če ne bodo nastopile vremenske nepravilnosti. Z dograditvijo vodovoda

preskrbljeno s pitno vodo. Črpalka bo do dograditve novega vodovoda deloma oskrbovala tudi Kranj. — Vodo v vodnjaku poleg črpalke je pregledala sanitarna inšpekcija in jo v začetku razkužujejo s klorom. Vodnjak dobi največ vode iz studencev s Smarjetne gore in Jošta. Ko bo dograjen vodovod Bašelj—Kranj, bo ta črpalka služila

krajev več kot potrebna. Predvidevajo, da bodo zgradili ta vodovod še naprej do vasi Breg in Praše, kolikor ne bodo gradnje ovirala težavna zemeljska dela. Teren je namreč precej skafnat. Če bo zima naklonjena, bodo z deli nadaljevali zgodaj spomladi, in to naprej do Smlednika. Naslednje leto nameravajo povezati vodovodno mrežo iz Smlednika proti Trbojam in Zerjavku. Ta vodovod bo imel tudi dva odcepa; prvega do vasi Hraše, drugega pa iz Podreče do Zbilj.

M. Z.

Zgradba, v kateri je našla nova črpalka svoj prostor

bo zagotovljeno dovolj vode za Kranj in okolico.

Letos, 5. avgusta, je začela na Gorenji Savi v Kranju s prvim poskusnim obratovanjem nova črpalka, naslednji dan pa so jo spustili v redni pogon. S postavitvijo te črpalke je Stražišče popolnoma

vem in desnem bregu Save so bile največ odvisne od kapnic in zato le kot rezerva.

Poleg črpalke gradijo tudi glavni vodovod iz Stražišča proti Smledniku. Do sedaj so ga zgradili do konca vasi Drulovka. Vasi ob le- je bila izgradnja vodovoda v teh

Kulturne novice

Skupina univerzitetnih predavateljev z zagrebške univerze pripravlja »Pisateljski leksikon«. V tem priročniku bodo mimo orisov francoske, ruske in angleške književnosti tudi podatki o pisateljih manjših narodov, o katerih smo doslej le malo vedeli.

Francoski režiser Georges Lampin, ki je lani posnel pri nas koprodukcijski film »La Tour, varuj se« je te dni obiskal Sežano. Skupaj s scenaristom Andreottijem piše scenarij z delovnim naslovom »Veliko upanje«. Glavna tema scenarija je rešitev atomistov, ki so zboleli zaradi atomskega sevanja. V začetku septembra bo scenarij izročil podjetju UFUS, film pa bodo posneli v sodelovanju z neko francosko filmsko družbo.

»Lovčen-film iz Budve namerava prihodnje leto posneti film po znanem Mažuraničevem epu »Smrt Small Age Cengića«. Film naj bi režiral Ziga Mitrović.

V Edinburgu so odprli tradicionalni mednarodni glasbeni in dramski festival. Slovesnosti so se udeležili zastopniki vseh področij škotskega življenja, dalje umetniki, ki sodelujejo na festivalu in številni gostje iz mnogih držav.

V proslavo 40-letnice Komunistične partije Jugoslavije in SKOJ bo jugoslovanska televizija pripravila tri posebne oddaje. RTV Ljubljana bo pripravila oddajo »Revolucionarni val«, RTV Zagreb oddajo »Pregled partizanskega tiska«, RTV Beograd pa program »Prva žrtev Obznanje«. Razen tega pripravljajo jugoslovanski televizijski centri še vrsto oddaj o pomembnejših revolucionarnih ter o važnih dogodkih iz zgodovine KPJ.

DINKO PATERNOSTER

V soboto ob 7. uri zjutraj je umrl Dinko Paternoster, namestnik direktorja Industrije obutve »Planika« Kranj.

Pokojniki je bil v Planiki od njenih prvih dni. — Bil je dober in iskren tovariš in vester pri opravljanju svoji dolžnosti. S svojo objektivnostjo in skromnostjo si je med člani kolektiva in v privatnem življenju pridobil širok krog prijateljev. S svojo nesebično požrtvovalnostjo pri delu v tovarni si je pridobil tolikšno zaupanje, da je bil imenovan za namestnika direktorja. Poslej se je vneto udeleževal sestankov delavskega sveta in upravnega odbora in se še vneto trudil za vsestranski napredek in razvoj tovarne. Sredi ustvarjalnega dela ga je družini in delovnemu kolektivu iztrgala smrt. — Dragoga pokojnika bo kolektiv tovarne ohranil v trajnem spominu.

PROBLEMI PRESKRBE Z MESOM ČEMU RAZLIKE?

Iz Kranja po meso v Škofjo Loko

V uredništvo našega lista je prišel možak in povedal nekako takole: Medtem ko so v Kranju pred mesnicami dolge vrste potrošnikov, tega pojava v Škofji Loki ni opaziti. Nasprotno, tamkajšnje mesnice so dobro založene z vsemi vrstami mesa. Tudi sam se je napotil v Škofjo Loko po meso, da bi se hkrati izognil čakanju v vrstah pred kranjskimi mesnicami.

Podobno sporočilo velja tudi za

Ljubljano. Tudi tamka lahko potrošnik nabavi meso, ne da bi čakal v vrsti pred mesnico. Spričo takšnih pripomb potrošnikov smo se obrnili na OLO Kranj in v zvezi s tem prosili za pojasnilo. — Gre za splošne težave, ki so pravzaprav posledica letošnje dobre letine. Kmetje navadno najraje prodajajo živino jeseni. Ker pa je letos obilo krme, je ponudba živine občutno manjša. To pa so, kakor menijo, lečasne težave.

Da pa so mesnice v različnih krajih različno založene z mesom — ta pojav je navzlic objektivnim težavam, še vedno nerazumljiv in nepojasnljen. Predvsem gre za organizacijo odkupa, za sposobnost odkupovalcev in seveda tudi za način. Znani so predpisi o najvišjih dovoljenih odkupnih cenah mesa. Le-teh pa nakupovalci živine pogosto ne upoštevajo; sposobnost odkupa se največkrat kaže v denarju. Morda je do takšnega pojava prišlo tudi v Škofji Loki, kjer so, kot nam je bilo sporočeno, prodajali meso po 10 dinarjev dražje kot v Kranju. Tudi v Radovljici so pred kratkim prodajali meso po znatno višjih cenah, kot v Kranju in se pri tem zavarovali z izgovorom, čes da sicer ne bi mogli nuditi potrošnikom potrebnih količin mesa. Skratka težava, pa naj bodo krajšega ali daljšega značaja, nastopajo v raznih oblikah.

Ker so pri takšnih pojavih močno prizadeti predvsem potrošniki — delavstvo, je Občinski sindikatski svet v Kranju sklical posebno sejo, na kateri bodo razpravljali o nastalih težavah v preskrbi naših potrošniških središč z mesom. — O teh razgovorih bomo še poročali. K. M.

iz naših krajev

TABORJENJE V LIPICI

Lipica, 30. avgusta. — Danes dopoldne so v gozdu v Lipici pri Škofji Loki zaključili 14-dnevno taborjenje pripadniki predvojaške vzgoje, zlasti tisti mladinci, ki niso obiskovali rednih predvojaških vaj. Prvi teden so taborili mladinci odreda predvojaške vzgoje iz Kranja, prejšnjo nedeljo pa so jih zamenjali pripadniki odreda iz Škofje Loke. Skupno je taborilo 186 mladincev. — Ko smo jih pred dnevi obiskali, smo dobili vtis, da taborijo vojaške edinice. Taborišče je bilo vzorno urejeno. Taborjenje je imelo povsem vojaški značaj, saj so predelovali predvsem vojaško smov. Med svojim bivanjem v taborišču so prirejali tudi športna in druga tekmovanja. —an

KRAJŠA IN LEPSA

V Radovljici že nekaj časa preurejajo ulice in ceste, ki jih na nekaterih krajih preusmerjajo, uravnavaajo in razširjajo. — Tako preusmerjajo ceste, ki bo povezovala Radovljico s cesto I. reda. Preusmeritev te ceste, ki bo krajša in lepša od dosedanje, ima velik gospodarski, turistični in komunalni pomen. Z deli bodo končali še to jesen.

PO ASFALTU DO BREZNICE

V minulih dneh so končali z asfaltiranjem ceste, ki vodi iz Most pri Zirovnici do vasi Breznica. — Cesto so na nekaterih krajih občutno razširili in izravnali, saj je bila pred tem zelo slaba. —an

NAJPREJ MLADINA — POTEM ODRASLI

Vse prerado se dogaja, da skrbe razne ustanove in podjetja za letni oddih članov svojega kolektiva. Premalo pa mislijo na mladino, ki je po preživetem šolskem letu prav tako potrebna primernega oddiha.

Tudi v jeseniški občini so temu posvetili letos več skrbi. Občinski svet za varstvo družine, Društvo prijateljev mladine, Društvo žena in ostale organizacije ter šolske ustanove na Jesenicah so letos mnogo storile za mladino. Poleg otroške klinike delujejo na Jesenicah tri šolske ambulante, ki skrbe za preventivno in kurativno zdravljenje šolske mladine. Pretežni večini mladine z Jesenic in okolice pa so omogočili ceneno letovanje na morju in v drugih turističnih krajih. 1200 socialno šibkim in zdravljeno potrebnim otrokom so omogočili počitnice v koloniji. TVD »Partizan« je omogočil svoji mladini počitnice v Baški na otoku Krku. Predšolski in šolski mladinci so nudili počitnice v Domu tabornikov pod Golico. V Ankaranu so taborili taborniki, v Vratih in Martuljku mladi planinci, otroci padlih borcev pa v Verudici. ObLO Jesenice, Okrajni zavod za socialno zavarovanje in drugi so za letošnje letovanje otrok jeseniške občine prispevali 3.700.000 dinarjev. U.

AVSTRIJSKI FOLKLORISTI NAVDUŠILI JESENICANEC

Jesenice, 30. avgusta. — Sinoči je na Jesenicah gostovala folklorna skupina »Veseli hribovci« iz Weiza pri Grazu. Program so tvorili folklorna skupina, ki je izvajala več pestrh avstrijskih plesov, citraški orkester, orkester orglic ter kmečki trio. Z zelo pestrim programom so gostje navdušili jeseniško občinstvo.

Z gostovanjem na Jesenicah, kakor tudi na Dovjem, kjer so gostovali v petek zvečer, so avstrijski gostje vrnili obisk ansamblu narodnih pesmi in plesov jeseniške Svobode, ki je letos gostovala v Weizu. U.

V TEDNU LISIČK 200.000 dinarjev za marljive nabiralce

Ob nedavnem deževju in ohladi so iz raznih krajev poročali o dobri letini lisičk. Zato je Gospodarska poslovna zveza v Kranju tekoje organizirala nabiranje in odkup tega gozdnega sadeža. Največ lisičk je bilo v Poljanski dolini do Zirov, pa tudi po gozdnih okrog Podbrezji, Naklega, Velesevoega, Brnikov in drugod. — S posebnim avtomobilom so vsak dan odvažali odkupljeno blago in ga sveže dostavljali v Ljubljano, od tod pa so ga izvažali.

Po enem tednu, ko je znova nastopila vročina, pa je bilo lisičk vse manj. Zato so v petek, 28. avgusta zaključili enotedenski odkup. Skupno so odkupili nad 2000 kilogramov tega sadeža, kar pomeni, da so otroci (ti so največ nabirali) v teh krajih zaslužili približno 200.000 dinarjev. Kmetijske zadruge iz bohinjkega kota in škofjeloškega področja pa prav te dni pripravljajo novo akcijo — nabiranje gozdnih malin. Na področje Jelovčice in Blogoša bo odšlo več skupin. V raznih kočah jim bodo preskrbeli zaslanjeno prenočišča, organizirali prehrano in drugo. Računajo, da bodo lahko nabrali kakih 10 ton malin, ki bodo prav tako dale nabiralcem primeren zaslužek, in to za sadež, ki bi sicer ne bil izkoriščen. —an

Novosti na beograjskem sejmu tehnike

Prihodnje leto 10.000 avtomobilov in 60.000 motornih koles

Prihodnje leto bo jugoslovanska industrija motorjev in motornih vozil izdelala za široko potrošnjo 8000 avtomobilov »Fiat 600« in 2000 avtomobilov »Fiat 1100«. Hkrati bodo izdelali 50 do 60 tisoč motornih koles.

NA PRIHODNJEM SEJMU SO SODELOVALA TUDI ČEHOSLOVAŠKA

Predstavniki Čehoslovaške so na nedavni tiskovni konferenci izjavili, da bodo prihodnje leto sodelovali na Beograjskem sejmu. — Letos je Čehoslovaška na Beograjskem sejmu zastopana le s svojim informativno-komercialnim birojem.

VELIKO ZANIMANJE ITALJANSKIH PODJETIJ ZA BEOGRAJSKI SEJEM

Italijanska podjetja so pokazala veliko zanimanje za Beograjski sejem, ki predstavlja most za njihove trgovske stike z državami podonavskega bazena in Azije.

»ULJANIK« IN »JUGOTURBINA« STA PRODALA ZA 2 MILIJONA DOLARJEV

Ladjevelnica »Uljanik« iz Pule in »Jugoturbina« iz Karlovca sta prodali ob posredovanju podjetja »Brodopromeks« štiri ladijske Dieslove motorje s 4900 konjskimi močmi v skupni vrednosti 2 milijona dolarjev. Motorje so odkupila podjetja iz Poljske.

DOMAČA OPREMA ZA PRODAJALNE SAMOPOSTREŽBO

Tri jugoslovanska podjetja »Jugostroj« in »David Pajić« iz Beograda ter »Georgi Naumov« iz Bitolja so v koprodukciji izdelala kompletno opremo za prodajalne samo-postrežbo.

LJUDJE IN DOGODKI NEVARNO ŽARIŠČE

deželi nadzorovali določbe premirja. Te pa so bile nekoliko zapletene, ker je bil Laos po politični oblasti razdeljen na dva dela: severnega so nadzorovale osvobodil-

vodstvo desni skrajnoži. Ti so takoj začeli gonjo proti sporazumu s Patet Lao. Letos februarja so razveljavili določbe ženevske konference in na sploh začeli kršiti

ne sile, imenovane Patet Lao, v južnem pa je ostala kraljevska vlada. Te politične sile pa se kljub določbam premirja dolgo niso mogle zneči v skupnem delu. Se pred dvema letoma je prišlo do akcij, ki naj bi pripeljale do sporazuma, toda pilma je trajala le malo časa. Po volitvah so prevzeli

premirske zahteve, ki so določale za Laos strogo nevtralnost. Pripadniki gibanja Patet Lao pa so seveda na to odgovarjali po svoje. Prišlo je do spopadov, ki se vlečejo že od maja, in so se zlasti namnožili v zadnjem času.

Dogodki v Laosu so — razumljivo — vzbudili pozornost svetov-

ne javnosti, hkrati pa sprožili ukrepe držav, ki so leta 1954 sodelovale pri določanju premirja za Laos. Ministra za zunanje zadeve Sovjetske zveze in Velike Britanije sta nekajkrat razpravljala o čedalje bolj zapletenih laoskih razmerah, vendar brez oprilejkljivih zaključkov. Zastopniki Indije, Poljske in Kanade — vse tri so bile članice komisije za izvajanje premirja — so tudi večkrat opozorili na nujne pomirjevalne ukrepe, ki naj bi ustavili prelivanje krvi. Dogodke v Laosu so začele budno spremljati vse sosednje države, a ob teh okoliščinah se je izkazalo, da razmere zavzemajo čedalje ostrejši in tudi nevarnejši tok prav zaradi tega, ker se operajo na škodljivo pobude iz tujine.

Povsem razumljivo je, da krize v deželi ne bo mogoče rešiti z nadaljnimi spopadi med obema sporazumnima strankama, s pomočjo in sodelovanjem in s propagando spodbudo in tuljne. Edina pot, ki naj bi pripeljala k ureditvi razmer, bi bila čimprejšnja pomiritev. Tako resni položaj, kakršen je danes v Laosu, namreč ni samo Laoška zadeva, marveč posega globoko v splošno mednarodno razmere, predvsem pa ogroža koristi miru in popuščanja napetosti zlasti zdaj, ko so v teku priprave za sporazumevanje med Vzhodom in Zahodom. Prav zaradi tega so se jugoslovanski uradni krogi zavzeli za prizadevanja, ki bi čim prej našla pot za izhod iz laoske krize in tako pripeljala do pomiritev v tem delu sveta.

Jelo Turk

OBVEŠČEVALEC

šport - šport - šport - šport - šport

Triglav slovenski prvak v waterpolu

V četrtak in petek je bil v Kranju zaključen drugi del prvenstva Slovenije v waterpolu. Kranjčani so si svojo prednost iz prvega dela, s tremi zmagami še povečali in po enoletnem premoru spet postali republiški prvaki. Hkrati s tem naslovom so si pridobili pravico nastopa na kvalifikacijah za II. zvezno ligo. Ljubljana je po pričakovanju zasedla II. mesto. Prijetno so presenetili igralci celjskega Neptuna, ki so si z zanesljivo zmago nad Ilirijo in s tesnim porazom z Ljubljano dokazali, da so trenutno tretje najmočnejše moštvo v državi. Vendar so zaradi slabe igre v Ljubljani zasedli na letošnjem prvenstvu zadnje mesto.

Rezultati v Kranju:

Triglav : Ljubljana 4 : 3 (2 : 2); Triglav : Neptun 9 : 1 (5 : 0); Triglav : Ilirija 4 : 1 (2 : 1); Ljubljana : Neptun 4 : 3 (4 : 0); Ljubljana : Ilirija 7 : 2 (5 : 1); Neptun : Ilirija 5 : 2 (2 : 1).

Lestvica republiškega prvenstva:

Triglav	6	5	1	0	30	12	11
Ljubljana	6	4	0	2	34	21	8
Ilirija	6	1	1	4	20	31	3
Neptun	6	1	0	5	17	37	2

Petek letošnjega prvenstva v Kranju nam je pokazal, da je nekak gniliga v deželi kranjski, to velja za slovenski waterpolo. Nezdružena kluba, ki je redno

pojav, na zadnjih republiških prvenstvih tudi tokrat ni manjkalo. Kako si sicer moremo razlagati protest Ilirije po visokem porazu 9 : 3 v tekmi z Neptunom. Jasno je, da nepristranski sodnik, pa čeprav ne sodi dobro, ne more biti kriv tako visokega poraza. To je videl tudi sodniški zbor, ki je protest zavrnil. Ilirijani so se ponovno pritožili v drugi stopnji na posvetovalno komisijo, ki sta jo sestavljala 2 ljubljanska in 1 kranjski sodnik. Ta komisija je protest ugodno rešila z obrazložitvijo, da je ugotovila 23 prekrškov pri enem igralcu Ilirije, ne da bi bil sodnik dosodil za to predviden četverec. V protestu na poraz s Triglavom je komisija potrdila obrazložitev Ljubljane, ki se je pritožila na svoje napake v igri, ki jih sodnik ni upošteval.

Komentar k tem odločitvam je verjetno povsem odveč. Zapišemo lahko le to, da po taki stopni slovenski waterpolo ne bo dosegel uspehov, ki jih vsa športna javnost pričakuje. Str.

Rokomet

MLADOST : RUDAR 10 : 7 (7 : 6)

Trbovlje, 30. avgusta. — Danes je bila v Trbovljah odigrana ženska prijetiljska rokometna tekma med Mladostjo iz Kranja in domačim Rudarjem. Pomljena ekipa Mladosti je lepo presenetila zlasti z odlično igro v drugem polčasu in zaslužno zmagala z 10 : 7. Odlična je bila vratarka Udovčeva. Gole so dosegle: Jankovič 4, Pirč 4 in Butala 2.

PRVI ROKOMETNI VADITELJI NA GORENJSKEM

Golnik, 30. avgusta. — Danes je bil končan na Golniku 8-dnevni rokometni tečaj za vaditelje in sodnike. Tečaju je prisostvovalo 15 rokometarjev in rokometaric. Vodja tečaja je bil višji športni trener in mednarodni sodnik Mitja Vidic iz Ljubljane. S tečajniki je bil zadovoljen. Danes so bili izpili za vaditelje in sodnike. Tako je Gorenjska dobila prvih devet vaditeljev in štiri nove sodnike. S tem se bo nedvomno rokomet še bolj razširil. -ek

NESREČE

PLAZ ZASUL CESTO
Neurje, ki je v četrtak, 27. avgusta zajelo področje Begunjske, je spramjal hud naliv. Voda, ki je drla s pobočij, je sprožila zemeljski plaz, ki je zgrmel na cesto, ki vodi iz Tržiča na Ljubelj. — Cestni promet je bil za 24 ur prekinjen.

SMRT POD AVTOBUSOM

V petek, 28. avgusta ob 16. uri je prišlo na cesti I. reda med Zirovnico in Jesenicami do prometne nesreče, pri kateri je izgubila življenje 28-letna V. D. iz Lipnice pri Kropi. Ponesrečenka se je v omenjenem času peljala s kolesom v spremstvu svojega moža po cesti proti Jesenicam. Ko je prispela na drugi ovinek pri Mostah, jo je prehitel avstrijski avtobus K 11-817. Ker je na tistem kraju ovinek zelo oster, se je avtobus zaradi precejšnje dolžine, kolesarici zelo približal. To je pokojno V. D. očividno zmedlo. Izgubila je prisebnost in zapeljala na skrajni desni rob cestišča. S skalnata pobočja jo je padla pod kolesa avtobusa. — Bila je takoj mrtva.

Z VOZOM V IZLOŽBENO OKNO

V petek, 28. avgusta ob 8. uri zjutraj je prišlo na Cesti talcev v Škofji Loki do nenavadne nesreče, ali bolje povedano — do neprijetnega naključja. B. iz Poljan, ki je pripeljal z vozom po omenjeni cesti, je iz neznanega vzroka zapeljal s sprednjim delom voza v izložbeno okno trgovine »Merkur« in razbil steklo. Pri tem je nastalo za 36.000 dinarjev škode.

Z AVTOMOBILOM V ELEKTRIČNI DROG

V soboto, 29. avgusta se je na cesti II. reda Kranj—Škofja Loka pripetila prometna nesreča. Sofer G. izletelja je vozil poltovorni avtomobil S-11730, last hotela Evropa, v smeri iz Škofje Loke proti Kranju. Na rahlem ovinku v Zgoranjem Bitnju se je zaletel v električni drog ob cesti in ga podrl. Avtomobil je prevrnil ob ozek obcestni. Sofer je bil lažje poškodovan. Na avtomobilu je za okrog 100.000 dinarjev škode.

KINO

Bled: 1. in 3. septembra sovjetski film »ZERJAVI LETIJO«. Predstave vsak dan ob 18. in 20.30.
Radovljica: 1. septembra ob 20. uri ter 2. septembra ob 18. in 20. uri nemški barvni film »LAZNI KAPETAN«.
»SORA«, Škofja Loka: 1. in 2. septembra ameriški cinemascope film »DAVEK NA KRUTOST«.

RADIO LJUBLJANA

PONEDELJEK, 31. AVGUSTA

Domači napevi izpod zelenega Pohorja; 8.35 Znanj pevci zabavne glasbe; 10.45 Zenski zbor iz Podpeči p. v. Franca Mileka; 11.00 Igra ansambel Mojmir Sepeta; 11.15 Naš podlizek — Varšava v plamenih — I. 12.00 15 minut z brati Avseniki; 12.15 Kmetijski nasveti — Dr. Anton Stefančič: Kako preprečimo okvare mleka; 12.45 Igra violini Uroš Prevoršek; 13.30 Bolgarske narodne pesmi; 13.50 Popularne melodije iz orkestralne glasbe; 14.35 Zabavni potpourri; 16.00 Listi iz domače književnosti; 16.20 Operne melodije; 18.00 Družinski pogovori; 18.10 Umetne in narodne pesmi poje ženski pevski zbor France Prešeren iz Kranja p. v. Petra Liparja; 18.30 Športni tednik; 20.00 Novosti iz arhiva zabavne glasbe; 20.40 Domače aktualnosti; 21.00 S popevkami naokrog.

TOREK, 1. SEPTEMBRA

8.05 Oddaja za otroke; 8.35 Tri orkestralne miniaturre; 10.10 Mali zabavni ansambli; 10.35 Arije in prizori iz opere »Seviljski brivci«; 11.00 Za dom in ženo; 12.00 Pojeta Lola Novakovič in Dušan Jakšič; 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v septembru; 12.40 Alpski zvoki; 13.50 Igra Kmečka godba; 14.10 Pesmi raznih narodov; 15.30 Dvospevi iz oper Giacoma Puccinija; 16.00 Novost na knjižni polici; 17.10 Belo in črno; 18.00 Iz zbornika spominov; 18.45 Kulturni globus; 20.00 Koncert moškega zbora iz Domberka p. v. Ceneza Matičiča; 20.30 Radijska igra — William Saroyan: Cloveška komedija; 21.28 Hoollywoodski zabavni orkester.

SREDA, 2. SEPTEMBRA

8.05 Igra Ljubljanski jazz ansambel; 8.35 Mladi pevci in godci v preteklem letu; 9.00 Mediteranski intermezzo; 10.10 Radi bi vas zabavali; 10.45 Zborovske skladbe Frana Gerbiča; 11.30 V ritmu Latinske Amerike; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Ljudmila Haller: Kako povečati perutninarsko proizvodnjo; 12.25 Znanje operne arije; 13.30 P. I. Čajkovski: Suita za orkester št. 1 v d-molu; 14.10 Popevke se vrstijo; 15.30 Poje Eddie Fischer; 16.00 Naši popotniki po tujih deželah — Polde Majdič: Nemčija po dolgem in počez; 16.20 Izbrali smo za vas; 17.10 »Stoji, stoji ml polje«; 17.30 Iz filmov in glasbenih revij; 18.00 Zdravnik vam svetuje; 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Igra godalni zabavni orkester p. v. Boruta Lesjaka; 20.15 Opera tega tedna; 22.15 Ameriški plesni orkestri igrajo; 22.40 W. A. Mozart: Sonata za violino in klavir v Es-duru.

DRŽAVNO MLADINSKO PRVENSTVO V PLOVANJU

Vlado Brinovec zrušil 11-letni rekord

Split, 30. avgusta. — V Splitu se je danes dopoldne začelo mladinsko državno prvenstvo v plavanju, na katerem sodeluje 245 tekmovalcev iz 19 klubov iz vse države. Danes dopoldne so bila na sporedu predtekovanja, in sicer 100 m metuljček mladince, 400 m prosto mladinke, 200 m metuljček mladinci in 100 m metuljček, ženska.

Že v predtekovanju so izstopili favoriti in so zmagali v vseh disciplinah. Najbolj se je izkazal Kranjčan Vlado Brinovec, ki je s časom 2:40,7 postavil nov republiški članski rekord na 200 m metuljček, ki ga je imel doslej 11 let Cerar iz Kamnika. Danes zvečer pa bo v finalu isti spored. Plavalci bodo tudi mladinci na 1000 metrov prosto.

Rezultati predtekovanj:

100 m metuljček mladince: 1. Golubčin (Jadran, Hercegnovi) s časom 1:25,7; 2. Tadejevič (Primorje, Reka) 1:25,9; 3. Jelovac (POŠK, Split) 1:26,0; 100 m hrbtno, mladinci: 1. Drolenik (Triglav, Kranj) 1:11,9; 2. Martičič (POŠK, Split) 1:12,1; 3. Zelič (Jadran, Hercegnovi) 1:13,0. V finale se je plasiral tudi Saša Košnik s časom 1:13,6.

400 m prosto, ženske: 1. Zejer (JUG, Dubrovnik) 5:45,0; 2. Veržič (Mladost, Zagreb) 5:50,9; 3. Borič (Sever, Beograd) 5:52,6.

200 m metuljček — mladinci: 1. Vlado Brinovec (Triglav, Kranj) 2:40,7 (nov republiški članski rekord); 2. Alujevič (Mornar, Split) 2:51,6; 3. Rogušič (Jadran, Split) 2:52,2; 4. Peter Brinovec (Triglav) 2:55,8.

Letalci so pokazali svoje sposobnosti

Lesce, 30. avgusta. — Danes popoldne je bila na letališču v Lescah velika letalska prireditev. Poleg domačinov so nastopili še gostje iz Zagreba, Vršca in člani Jugoslovanskega vojnega letalstva. Program je bil izredno zanimiv,

sej so letalci, padalci, jadralci in modelarji res pokazali višek svojega znanja. Gledalci so imeli priložnost videti naše visoko sposobno jadralno letalo »Meteor«, ki sodi med najboljše na svetu. Prav nič pa ni zaostajalo akrobatsko jadralno letalo »Mačka«, ki je pod večšo roko Zagrebčana izvajalo drzne akrobacije.

Občinstvo so navdušili tudi skupinski preleti »Metajurjev« in »Aero-2«. Dovolj občudovanja so poželi tudi padalci, ki so v skoku zadržkom izvajali slog lastovke. Motorna pilota Krumpak in Komac sta z letali tipa »Bücker« izvajala akrobacije, tako da je publiki zastajal dih.

Ob koncu lahko rečemo, da je bila organizacija mitinga odlična. Zal sta prireditev motila slabo vreme in uraz. — Gledalcev je bilo okrog 4500. A. Z.

ZADNJI ŠPORTNI REZULTATI

I. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA
Dinamo : Crvena zvezda 2 : 1 (1 : 1)
Radnički : Budućnost 3 : 0 (0 : 0)
Sloboda : Sarajevo 1 : 0 (0 : 0)
Vojvodina : Velež 2 : 0 (0 : 0)
Hajduk : Partizan 1 : 1 (1 : 1)
Beograd : Rijeka 4 : 1 (1 : 1)

II. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA

Elektrostroj : Trešnjevka 1 : 0 (1 : 0)
Borac : Split 4 : 2 (0 : 1)
Sibenik : Odred 1 : 0 (1 : 0)
Železničar : Igman 3 : 0 (2 : 0)
Proleter : Varteks 1 : 2 (0 : 2)
Lokomotiva : Zagreb 6 : 3 (3 : 2)

Zmaga Triglava

TRIGLAV : RUDAR 5 : 3

Kranj, 30. avgusta. — Danes popoldne je bila na igrišču Triglava v Kranju pokalna nogometna tekma med domačim Triglavom in Rudarjem iz Trbovlj. Obe moštvi sta nastopili v pomlajenih postavah. Igralci Rudarja so bili precej boljši na polju, medtem ko so bili slabši pri streljanju na gol. Domačini pa so bili bolj učinkoviti pred golom in jim je uspelo kar petkrat zatresti mrežo Rudarja. Rezultat ustreza poteku igre.

Gole za Triglav so dosegli: Mihelič 2, Brezar I. 1, Stular 1 in Gajšek 1.

VADITELJSKI TEČAJ V KOPRU ZAKLJUČEN

Koper, 30. avgusta. — Danes dopoldne je bil v domu Partizana v Kopru zaključen štirinajstidnevni vaditeljski tečaj za vodnike društva Partizan, ki ga je organizirala Okrajna zveza Partizan za Gorenjsko. Na tečaju so predavali znani strokovni športni delavci z Gorenjske, iz Kopra in Ljubljane. -an

Po težki bolezni nas je zapustil naš dolgoletni sodelavec

DINKO PATERNOSTER

namesnik direktorja

Na zadnjo pot ga bomo spremili v ponedeljek 31. avgusta

1959 ob 5. uri popoldne na pokopališče v Kranju.

Uprava ind. obutve in sindikalna podružnica

»PLANIKA« Kranj

MALI OGLASI

Ugodno prodam motorno kolo DKW 350 ccm v dobrem stanju. — Lončar, Breg 6, Križe 4263
Prodajam 40 gajbic. — Naslov v oglasnem oddelku 4267
Prodajam harmoniko, diatonično »Lubase«, skoraj novo. Marjan Praprotnik, Ljubno, nova hiša, Podnart 4274

Več kleparskih pomočnikov za stalno delo v Kranju sprejemem. — Plača po dogovoru. Izven Kranja terenski dodatek. Nastop takoj ali po dogovoru. Sprejemam tudi 2 vajenca. Boris Maksimov, Kleparstvo — vodno inštalaterstvo, Tržič 4392
Prodajam njivo in travnik — dva hektara zemlje — all dam za daljšo dobo v najem. Naslov v oglasnem oddelku 4302
Prodajam Fiat 1100 — tip 1955, dobro ohranjen, opremljen. Naslov v oglasnem oddelku 4314
Prodajam motorno kolo »Vespa« Hofman Mesermit v odličnem stanju. Cena po dogovoru 4315
Prodajam hišo v Kranju. Stanovanje zagotovljeno. — Poizve se na Cesti Staneta Zagarja 20, Kranj 4316

Prodajam 4-sedežni avto z rezervnimi deli v dobrem in lepem stanju. Naslov v oglasnem odd. 4317
Prodajam visoko sobno peč. Katarina Eržen, Ulica Tatjana Odvoje 9, Kranj 4318
Prodajam posestvo v Poljanski dolini s 6 hektari zemlje okrog hiše, kuhinjsko pohištvo in štedilnik zaradi preselitve. Ana Alič, Preddvor 4319
Po službi grem pomagat. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 4320

Kupim motor »Vespa«. Ponudbe poslati Francu Senku, Potoče 20, Preddvor.

Zdenki Gantar iz Kranja in njenemu dragemu Radu Piskerniku z Jezerskega želijo vse najboljše ob vstopu v novo življenje, uslužbenca CP Gorenjski tisk — posebno iz računovodstva 4313

OBJAVE

OGLAS

Občinski ljudski odbor, Oddelek za finance v Kranju obvešča vse prizadele, da je izdal odločbo o ugotovitvi zemljišč, ki na podlagi zakona o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč spadajo v ožji gradbeni okoliš občine Kranj in ki so bila po določili 58. člena tega zakona (Uradni list FLRJ, št. 52/58) z dne 26. decembra 1958 nacionalizirana in ki ležijo v katastrski občini Kranj. Razglas o izdani odločbi z nadaljnjimi napotili je izobešen strankam od 31. avgusta 1959 dalje na vpogled na občinski deski v veži stavbe Tilov trg št. 4 v Kranju.

Upravni odbor Prešernovega gledališča Kranj razpisuje delovno mesto

REŽISERJA

Pogoj: igralska akademija ali večletna praksa pri poklicnih ali večjih amaterskih gledališčih. Nastop službe 15. septembra 1959. Prošnje s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela vložite pri upravi Prešernovega gledališča v Kranju.

Pravni nasveti

S. A. — Tržič

VPRAŠANJE: Mož vam je umrl pred enim mesecem. Prejemal je pokojnino v višini 11.500 dinarjev. Zanima vas, pod kakšnimi pogoji ste upravičeni do moževe pokojnine in do katere višine. Vi sami ste invalidsko upokojeni in prejimate invalidnino v višini 6800 dinarjev.

ODGOVOR: Na osnovi 116. člena Zakona o pokojninskem zavarovanju (Uradni list FLRJ, št. 51/57) ima zavarovančeva vdova pravico do družinske pokojnine, če je do zavarovančeve smrti dopolnila 45. leto starosti. V nasprotnem primeru velja 117. člen.

Družinska pokojnina je odvisna od števila družinskih članov in se odmerja od osnove za družinsko pokojnino, ki znaša po 126. členu zgoraj citiranega zakona, in sicer za enega člana 60 %, za dva člana 75 %, za tri člane 90 % in za štiri ali več članov 100 %.

Ce pridobi družinski upokojenec pravico tudi do osebne pokojnine ali invalidnine, more uživati le eno od teh pravic, kakor si sam izbere.

V vašem primeru lahko izberete sami ali boste sprejemali družinsko pokojnino ali invalidnino, seveda si boste izbrali tisto, ki bo za vas povoljnejša.

A. M. — Škofja Loka

VPRAŠANJE: Zanima vas, kako dolgo dobivajo otroci otroški dodatek. Do katerega leta starosti jih dobivajo študentje visokih šol, in če jih sploh dobivajo?

ODGOVOR: Po 19. členu Uredbe o otroških dodatkih (Uradni list FLRJ, št. 38/53) pripada za otroke, ki se šolajo na fakultetah ali višjih akademijah do konca predpisane rednega šolanja, toda najdalj toliko časa po preteku koledarskega leta, v katerem je otrok dopolnil 19 let starosti, kolikor je s statutom posameznih fakultet ali višjih šol oziroma akademij določeno za redno šolanje.

Po spremembi in dopolnitvi Uredbe o otroških dodatkih (Uradni list FLRJ, št. 2/59) pripada otroški dodatek iz prejšnjega dodatka za tisti semester, za katerega se s potrdilom pristojnega zavoda dokaže rodnj vpis po statutu fakultete oziroma višje šole ali akademije.

T. M. — Kranj

VPRAŠANJE: Z možem sta si v 40-letih skupnega življenja nakupila nekaj zemlje, hišico in skromno gospodarsko poslopje. Pred poroko nista imela ničesar, bila sta kmečka delavca. Po poroki se je mož zaposlil na železnici, vi pa ste nadalje razen gospodinjstvih del bila priložnostno zaposlena na raznih kmečkih gospodarstvih. V zakonu se vam je rodilo sedem otrok, od katerih sta dva še doma, vendar sta že v službi. — Sedaj je mož postal nemadoma čudaški, govori, da bo zemljo prodal, on pa bo šel z izkupičkom in pokojnino stanovat drugam. Vaš ugovor zoper prodajo zavrača, češ da ni ničesar vašega in da so zgoraj navedene nepremičnine vpisane pri pristojnem okrajnem sodišču — v zemljiški knjigi na njegovo ime. Zanima vas, ali je moževa trditve pravilna, da nimate ničesar zahtevati od premoženja oziroma, kaj vam je storiti v primeru, da bi mož hotel prodati imovino, katero sta si ustvarila skupaj.

ODGOVOR: Po 9. členu zakona o zakonski zvezi (Uradni list FLRJ, št. 29/46) je imovina, ki jo ima zakonec ob času sklenitve zakonske zveze njegova last in zakonec obdrži pravico, da jo upravlja in z njo samostojno razpolaga. Po 10. členu zgoraj citiranega zakona je imovina, ki jo zakonca pridobita s delom v zakonski zvezi, njuna skupna imovina. Kolikšen je delež vsakega zakonca pri skupni imovini, določil v primeru spora sodišče glede na njuno prispevanje upoštevajoč vse okoliščine. Pri tem je gledati ne samo na zaslužek posameznega zakonca, temveč tudi na pomoč, ki jo zakonec daje drugemu zakoncu za njegovo opravljanje domačih del, za skrb za ohranitev imovine in za vsako drugo obliko sodelovanja pri upravi, ohranitvi in povečanju skupne imovine.

V vašem primeru sta si zgoraj navedeno imovino ustvarila skupno in je moževa trditve neopravičena. V primeru, da bo vaš mož hotel izvršiti svoj namen, to je da bo hotel prodati zgoraj navedene nepremičnine, katere sta si ustvarila skupno, se boste morali obrniti na pristojno sodišče in uveljaviti svoj delež na lastnini.

ČRNA GORA V SOJU NEONSKIH LUČI

V nočni tišini, na kraju, kjer so v preteklosti tulili volkovi, odmeva danes študentski orkester. — V Črno goro vdira pravo moderno življenje.

Planine in klanci, bele skupine oblakov in dim zaradi stalnega vojskovanja — to je slika Črne gore, ki so jo naši dedje prinesli iz šolskih klopi. Verjetno ni nikjer na svetu toliko spominskih plošč,

na kavarniških terasah. V Cetinju, kjer je nekoč zaskrbljeni vladika preklinjal krvno osveto in poslušal zavijanje volkov, igra študentski orkester. Studentje plovejo svoj panični rock'nd roll, kot da bi z

novinske literature itd. ne pomenijo več senzacije. Povsod v Črni gori, od Ostrega Rta do Bojana, od Savnika do Belega polja, so enako popularne oddaje, ki jih prenaša Radio-Titograd. V večernih urah stare ženske posedajo pred hišami. Tako je po vaseh, pa tudi v samem Titogradu, nedaleč od hotela »Črna gora«. Pripovedujejo si stare zgodbe in obujajo spomine. Pred njihovimi očmi pa se odvija novi, moderni svet s najraznovrstnejšimi frizurami in oblekami, kolone vosp, avtomobilov... Povsod vonj po bencinu.

Cesta do Cetinja in Budve je lepa, asfaltirana. — Na čudovitih plažah v Ucinju, Miločeru in Budvi so domačini, ki se sploh ne kopljejo v morju. Brez karakterističnega oblačenja in ponašanja tamkajšnjih ljudi si Črne gore ne bi mogli prav predstavljati.

Tako se je pričel spreminjati »skalnat svet, navajen samote. — Novo oblike Črne gore prav zaradi tega ugaja vsakemu prišlecu, ne glede na to, ali je prišel iz Münchena, Graza, Požarevca ali Ljubljane.

Proučevanje nepoznanih srebrnih oblakov

Pojav srebrnih oblakov je zelo redek. Toda znanstveniki so julija zabeležili 10 takih pojavov. — Ta znanstvena skupina opravlja raziskovanja v okviru Mednarodnega geofizikalnega leta. S pomočjo naj-sodobnejših instrumentov so ugotovili, da se ta redka srebrna polja, ki imajo videz oblaka, vzdignejo v višino do 82 kilometrov, to je do najvišjih slojev stratosfere. Ena od hipotez o načinu oblikovanja srebrnih oblakov pravi, da nastanejo iz nasičenih delcev vodne pare, ki pri specifičnih atmosferskih pogojih dosežejo tako ogromne višine.

Ta naroden pojav je znanost poznala že pred 170 leti. V moči med 16. in 17. junijem so istočasno s pojavom srebrnih oblakov opazili tudi polarno svetlobo. Nebesni svod je bil kot ogromen svetleč zaslon.

Predstavljamo vam deset državnih prvakov

Letošnje prvenstvo Jugoslavije v plavanju, ki se je končalo v torek, je prineslo nekaj presenečenj, čeprav so v večini disciplin zmagali favoriti.

Predstavljamo vam deset državnih prvakov Jugoslavije v plavanju:

● **MOSKI** — 100 m hrbtno: **MIHOVIL DORČIĆ** (Primorje, Reka), rojen leta 1938 v Baški na otoku Krku, plava od leta 1947. Najboljše rezultate v tej disciplini je dosegel letos v dvoboju Primorje: Triglav (1:05,8). V Kranju je sedaj že četrtič osvojil naslov državnega prvaka.

● **200 m metuljček: STEVAN NIKIN** (Sever, Beograd), rojen 1937 v Zrenjaninu. Plaval je začel leta 1950. Od leta 1957 je član beograjskega Severja. Osebnih rekordov je dosegel lani v dvoboju Srbije s Slovenijo v Beogradu z rezultatom 2:38,2. Prvak je bil do sedaj samo enkrat, in to leta 1956 na 100 m prosto.

● **400 in 1500 m prosto: VLADO BRINOVEC** (Triglav, Kranj), rojen leta 1941. Plava od leta 1955, odkar je postal član Triglava. Svoj oseb-

ni rekord je dosegel lani na 400 m prosto v Ljubljani in ponovil rezultat na Reki (4:44,2), leta 1957 na 1500 m v Splitu (19:04,4). Letos je prvič, da je Brinovec osvojil naslov državnega prvaka. Lani je bil na 400 in 1500 m prosto drugi.

● **100 m prosto: JANEZ KOCMUR** (Triglav, Kranj), rojen leta 1937 v Mariboru. Plava od leta 1953 dalje kot član mariborskega Branika, a od leta 1957 zastopa barve krajskega Triglava. Najboljši rezultat na 100 m je dosegel lani (57,6 — v morski vodi) in na letošnjem prvenstvu v predtekmovalju. Prvič je postal prvak Jugoslavije lani v Splitu, letos pa mu je uspelo obdržati naslov državnega prvaka.

● **200 m prsno: DJORDJE PERIŠIĆ** (Primorje, Kotor), rojen v Kotoru leta 1941. Plava od leta 1955 dalje. Njegov osebni rekord v tej disciplini je 2:46,2 in je letos v Kranju prvič postal državni prvak.

● **ZENŠKE** — 100 m metuljček: **ZAGORKA GOLUBIN** (Jadran, Hercegnovi), rojena je leta 1942 v Hercegnovem. Plava od leta 1955 dalje in je članica domačega Jadrana. Svoj najboljši rezultat je dosegla lani v dvoboju Jadran (Hercegnovi): Jadran (Split) — 1:23,4. Lani je prvič osvojila tudi državno mladinsko in člansko prvenstvo.

● **400 m prosto: HILDA ZEIER** (Jug, Dubrovnik), rojena leta 1941 v Cavtatu. Plavanje goji od leta 1954. Svoj osebni rekord na 400 m je postavila lani z rezultatom 5:21,8. Lani je bila tudi prvakinja Jugoslavije na 100 in 400 m prosto, medtem ko je letos osvojila prvo mesto samo na 400 m prosto.

● **100 m prosto: TIJA ČAMDIJČIĆ** (Jadran, Hercegnovi), rojena leta

1943 v Hercegnovem. Plava od leta 1956, dalje pri Jadranu. Svoj osebni rekord je dosegla letos ob srečanju Mornar (Split): Jadran (Hercegnovi). V Kranju se je prvič uvrstila na listo državnih prvakov.

● **200 m prsno: SONJA TOMIŠEK** (ŽPK Ljubljana), rojena leta 1939 v Ljubljani. — Plava od leta 1953. Njen osebni rekord je 3:09,6. V Kranju je prvič osvojila naslov državne prvakinja, bila pa je mladinski prvak v isti disciplini leta 1957.

● **100 m hrbtno: NATALIJA BAJKOVIC** (Jadran, Hercegnovi), rojena leta 1943 v Hercegnovem. — Plava od leta 1955. Najboljši rezultat je dosegla na mladinskem državnem prvenstvu lani (1:17,7). Takrat je bila absolutna državna prvakinja v tej disciplini.

M. Z.

Titograd vztrajno spreminja svojo podobo

ki spominjajo na vojne grozote, kot v Črni gori in malo je predelov, ki bi imeli toliko poti s tolikimi serpentinami in vzponi, kot prav ta košček sveta.

Staro in bolečo sliko vedno osamljenega kraja mnogi še danes nosijo v sebi, zato jih že na prvem koraku iznenadita duh sodobnosti in atmosfera tega kraja. Jutranji vrvež po tovarniških prostorih, natrpani avtobusi in letalske rezervacije, množica turistov iz vseh koncev sveta in razgibano življenje

vsako kretinjo hoteli nadoknaditi čas, ki so ga preživeli pri svojem učenju.

Na horizontu, pod temnim Durmitorjem in mogočnim Lovčonom, v Nikšiću, Cetinju, Titogradu, povsod blešči neonke luči. V sleherni kot te dežeje pronica moderno življenje in prinaša številne novosti.

Tu je Tara, katere tokove in skrivnostna korita poznajo mnogi pesniki, reka, ki je edini glasnik življenja v tišini planinskega kraja. Pred nami je Kolašin, mesto, ki je med preteklo vojno 23-krat menjalo svojega gospodarja; 23-krat so s strahom zapirali ključavnice teh hiš in vrata za odhod brez povratka so se stalno odpirala.

Danes tudi cirkuške skupine, hula-diniki, sesalci za prah, izdaje raz-

Konkurenca festivalu v Cannesu

Od prihodnjega leta naprej bodo v ameriškem mestu Stretfordu vsako leto pripravili filmski festival, ki bo, tako trdijo organizatorji, dostojno konkuriral festivalu v Cannesu.

Predsednik iniciativnega odbora novega festivala, profesor angleškega jezika Val Shevron, meni, da je to mesto, z ozirom na svojo umetniško tradicijo (v njem je vsako leto festival Shakespearovih del) in na bližino New Yorka, kot največjega filmskega centra za distribucijo, primerno, da prireja te festivale.

Shevron pravi, da bodo še letošnje jesen obvestili o vsem potrebnem vse države, zaradi udeležbe na tem festivalu. Predvideli so nagrade za najboljši film, najboljšo moško in žensko vlogo in za najboljšo režijo.

Festival bo trajal 15 dni in ga bodo vsako leto pripravili v avgustu.

Humor

IZ VOJNIH DNI

Mlad vojak je kdical na pomoč. Prihital je njegov tovariš in ga vprašal:

»Kaj pa je?«
»Hitro pridil!« je zaklical mladi vojak. »Imam tri ujetnike, ki me nočejo izpustiti!«

DOBER NASVET

Mlad pisatelj se je namenil k svojemu založniku in mu po-tožil: »Ce delam pozno v noč, je moj duh tako razburjen, da ne morem zaspati!«

»Potem vam dam dober nasvet za spanje,« mu je odgovoril založnik. »Preden zaspite, preberite, kar ste napisali, pa boste takoj zaspati!«

NAROBE RAZUMEL

Zdravnik: — Vaš stric je tako hudo bolan, da lahko pričakujete prav vse...

Nečak: — Molite se, jaz dedujem le polovico!

Angleški romanopisec Rudyard Kipling je stopil nekega dne v knjigarno, si izbral knjigo, nato pa prijzno vprašal knjigarnarja, če je delo zanimivo.

»Nisem gabral,« je odgovoril knjigarnar.

»Kako pa prodajate knjige, ki jih niste niti prebrali?«
»Pri moji veri! Ali bi hoteli, če bi bil jaz lekarnar, da bi sam okusil vse strupe?«

Konjske dirke - glavna atrakcija

Na Slatini, eni izmed bjelašniških planin, 1500 metrov visoko, se vsako leto zberejo ljudje. Tu v narodni idili, kjer vladajo sneg, veter, vroče sonce in zveri, v svetu brez cest in poljskih poti vsako leto prirejajo starodavni običaji — konjske tekme. Medtem ko rado-vedni kmetje — bodreč jahače, nestrpno čakajo rezultatov, konji galopirajo proti cilju. Na sliki vidite zmagovalca letošnje tekme, Vatriča Halida, iz ene od osmih bjelašniških vasi, katerih prebivalci se udeležujejo teh tekem. Z dobljeno zmago je proslavil sebe in vas, v kateri živi. Po vseh bjelašniških vaseh bodo govorili o njem stari in mladi. Naslednje leto se mu bo zopet nudila priložnost, da kot tokrat pokaže svoje sposobnosti

Zanimivosti

ANKETA ZA OTROKE

Milanski center za kulturo v San Fedeleu je pred kratkim organiziral zanimivo anketo med otroki v starosti od 11. do 14. leta. Anketa se je odzvalo 1800 otrok iz osmih italijanskih mest. V njih so otroci povedali svoja mnenja o otroških filmih. — Ogromna večina anketiranih otrok je izjavila, da jim otroški filmi niso všeč, ker so »preveč otroške«.

PEŠ OD ŠVEDSKE DO ITALIJE

V začetku junija je Sved Luner Melberg s svojo soprogo in 7-letnim sinčkom odšel peš iz mesta Eslov na potovanje po Evropi. S seboj so vzeli šotor za počivanje.

Pred nekaj dnevi je družina prispela v Verono. Pot, dolgo približno 2500 kilometrov so prehodili v dveh in pol mesecih. Vsi člani te odprave so v odlični kondiciji in se nameravajo vrniti v Švedsko na isti način.

TELEVIZIJA V GOSPODINJSTVU

Na nedavno odprti razstavi radiofonije in televizije v Frankfurtu so prikazali zanimiv model miniaturne hišne televizijske postaje, ki omogoča materi, zaposleni v kuhinji ali pri kakih drugih gospodinjstkih poslih, da na ekranu »pazi« na svoje otroke v drugih sobah, na dvorišču ali pred hišo. Cena aparata bo po izjavah tovarnarjev zmerena, interes pa je že sedaj tako velik, da je prodaja na tržišču zagotovljena.

SMRT NAJSTAREJŠE ANGLEŽINJE

V britanskem mestu Lutonu je v teh dneh umrla v 109. letu starosti Hanna Taylor, najstarejša žena v Veliki Britaniji. Je mati 13 otrok in ni znala ne brati ne pisati.

ROMAN Mimi Malenšek Konič

»Svoje nakovalo bom že smel vzeti! Ti mi ne boš ubranil!« je moško rekel Tonč.

»Kakšno tvoje nakovalo? Zato, če si delal pri njem, še ni tvoje! Ravno tako malo kot žlica, s katero si jedel in strela, pod katero si spal, capin!« Hafner so je penil od jeze. »Nikoli te ni bilo prida, zdaj si si našel družčino, ki te je vredna! Proč od mojega vigenca, ali pa ne bom odgovarjal, če se kaj zgodi!«

Tonča je pograbila jeza. »Doto mi izplačaj, slepar!« je viknil in se pognal v brata. Preden se je Hafner ovedel, mu je Tonč izbil kladivo in potem sta se ruvala na pragu.

»Pustimo! Če je tvoje, boš že prišel do pravice,« je miril Grošelj, toda ljudi je boj med vrati raznel, Hafnerjeve besede so jih upalile in deset parov rok je grabilo po Hafnerju, ne da bi opazili, da pri tem zadevajo tudi Tonča. Podrli so oba brata po tleh in preko njiju vdrl v vigenca.

»Katero nakovalo je tvoje, Tonč?« so kričali in skušali odtrgati najbližje. Izruvali so ga, za dobro ped se je ugreznilo v steptano zemljo, in ga slovesno na ramenih odnesli na voz. Zraven nakovala so posadili zbezanega, povaljanega Tonča. Hafner je stal v vigencu in si popravljal raztrgano obleko. Izpljunil je kri in kos odlomljenega kočnika. Ko so vsi odšli na cesto, je zapretil:

»To je rop! Vrnili mi boste nakovalo in plačali odškodnino za bolečine! Priče so, ki so videle!«

Nihče se ni zmenil zanj. Obrnili so vozove in sprevod se je vračal proti zgornjemu koncu trga. Zdaj niso več korakali urejeno, kot prej, kratki boj jih je raznel. Nekateri so posedli zraven okrašenih nakoval, otroci so se držali za robove dir, godba, ki je igrala nekakšno koračnico, je komaj že preglasila vzklake množice, ki jih je spremljala. Zavili so k Rogovilcu in odločili pripeljana nakovala.

K Gašperinu jih ni bilo treba voziti, Pavlov vigenec je bil poln, v njem je bilo toliko nakoval, da so se morali kovači pri delu ogibati drug drugega. Ko so jih razpostavili, se jim je pridružil tudi Rogovilec in zavili so čez cesto k Gašperinu. Vse dvorišče se je napolnilo s ljudmi. Pavle je izvelkel veliki votli ključ in ga vtaknil v ključavnico. Ljudje, ki so bili malo prej tako glasni, so pritažili dih. Dvešto parov oči je pobožno strmelo v napis »V slogi je moč!« Grošelj je zgrabil za roko Tončka in mu bled od razburjenja šepnil:

»Zdaj pazi! Da ne boš pozabil, kako smo začeli!«

Fant je z velikimi, radovednimi očmi požiral težka vrata, napisno tablo, mlaje, tako visoke, da niti ob procesiji ni videl višjih, venec, migljanje pisanih trakov. Bilo je čudno, ko je tako stal na dvorišču hiše, ki jo je zmeraj sovražil, ker je v njej živel njegov oče. Bilo je še bolj čudno vedeti, da ne bo prišel nihče, ki bi ga s povskami in brcami pogal in najbolj čudno, da bo poslej z očetom dan za dnem zahajal v Gašperinov vigenec. Kako naj to povsem razume? Toda biti mora nekaj velikega. Očimova roka mu tako tesno oklepa desnico, potna je in fantu se zdi, da prsti nalahno drgetajo. A saj se očimu tudi brki tresejo! Pa ne, da bi začel jokati? Ko bi vsaj Pavle hitreje odklepal vrata. Toda Pavlu se ne mudi. Počasi obrača veliki ključ. Oh, končno!

Vrata so se odprla na stečaj. Zlat slap sončne luči je padel po črnih tleh in najbližja nakovala so se zableščala. Može so začeli stopati v vigenec, počasi in tiho, kakor v cerkev. Sredi vigenca so obstali. Pavle je razburjeno šepnil Grošlju:

A treba, je seveda. Vzpel se je na nakovalo sredi vigenca, globoko zajel zraka in naenkrat je spregovoril kovinsko jasno in zvoneče:

»Možeje zadržniki, kovači! Danes...«

Tonček se je zrnil k nakovalu in poslušal z odprtimi usti. Tolikrat je že slišal ta govor — očim se ga je doma učil na pamet, hodil je po hiši gor in dol in ga ponavljal, toda tu, v okrašenem vigencu je zvenel čisto drugače. Govor je bil morebiti malce nabuhen in natrpan z besedami, ki jih je Grošelj pobral iz časnikov, toda tega ni nihče občutil. Deček je poslušal: Delavske pravice... Čas, ko bodo vsi ljudje enaki. Revolucionarno delavstvo... Prišla je ura, ko ne boš več hlapec! Zgrabi svoje kladivo in si kuj svojo prihodnost! Kuj in zmaguj vsem kapitalistom navkljub! Nimajo samo Špani, Herderji in Heterji pravico živeti, tudi kovaška usta so ustvarjena za bel kruh! Zakaj naj bi kovači izcejali svoj znoj za druge, ko lahko delajo zase? Da, zase! — Ljudje so poslušali in v vigencu je bilo tiho kakor v cerkvi. Zunanaj je lahko, uspavajoče mrmrala voda, možeje pa so stali v vigencu z mrko slovesnimi obrazi, malone strti od velikih besed, ki so jim poletavale nad glavami.

Grošelj je končal in si vidno oddahnil. K njemu je pristopil Pavle z litrom vina in kozarcem na pladnju. Grošelj si je nalil vina in visoko vzdignil kozarec.

»Zdaj pijem na srečo in uspeh naše zadruga!«